

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvoostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 13.

V Ljubljani, 4. julija 1889.

Letnik II.

Vodnikov spomenik.

Svečano in beli Ljubljani dostojno se je izvršila slavnost, ko so odkrili na trgu pred ljubljanskimi latinskimi šolami spomenik prvemu slovenskemu umetnemu pesniku Valentinu Vodniku. Ljubljana je bila vsa v zastavah, posebno po glavnem trgu in okrog škofije; v prazniško krilo odeta je sprejela navdušene slovenske sinove in hčere, ki so se od blizo in daleč pri tej priliki zbrali v beli Ljubljani, da skupno v srcu Slovenije praznujejo slovesni narodni praznik. Videl si Slovence od vseh strani, od severa in juga, od vzhoda in zahoda, posebno koroških Slovencev, priprostega naroda mož, kmetov, je bilo veliko. — Valentin Vodnik pa je tudi zaslužil to čast, kakor nam je v prelepem, temeljitem in navdušenem govoru pojasnjeval slavnostni govornik gimnazijski ravnatelj Fr. Wiesthaler. Omenjal je v svojem govoru, kako vestno je Vodnik izpolnjeval svoje dolžnosti kot duhovnik, kako prepričevalno je oznanoval božjo besedo, kako ljubeznjivo podučeval deco, kako prijateljsko obiskoval bolnike, sploh kako očetovski skrbel za svoje verne. Poleg svojih stanovskih dolžnosti pa je gojil tudi še druge znanosti, trudil in vbadal se je od zore do mraka, da bi vzbudil umirajočo Slovenijo k novemu življenju, da bi domačinom in tujcem pokazal lepoto slovenske besede. Vodnik naj bo vzorni vzgled vsem učiteljem in učencem slovenskim, ki naj kakor on z vnemo in stanovitnostjo delujejo na domačih ledinah, da se čem preje vsepovsod razprostira plodno polje. Vodnik naj bo vzgled vsakemu Slovencu; Vodnik ni plašča obračal po vetru, stal je trden kakor skala, tudi kadar mu ni sijalo solnce sreče, in tudi tedaj ga niso mogli upogniti, kadar je moral po nedolžnem krivico trpeti: „osoda ne spremeni zna-

čaja,“ te besede so bile geslo njegovemu življenju, in zato stoji pred nami spomenik značajnega, neupogljivega, za vse dobro, pravo in lepo vnetega in delujočega moža, ki ostani vsikdar Slovincem res v pravem pomenu besede: v o d n í k !

Spomenik duhovnika-domoljuba Vodnika pred gimnazijskim poslopjem kliče vsikdar Slovincem v spomin, da je le versko-narodno vzgojena mladina nada boljše in lepše prihodnosti slovenske. Vnema naj spomin Vodnikov Slovence v ljubezni do mogočene Avstrije, kakor poje pevec „Ilirije oživljene“, Vodnik:

Ako li če,
Je bil Estrajh in bo za vse ...
Bit' če, bit' če
Estrajh za vse.

Vnema naj nas za domače, da ne bomo toliko hrepeneli po tujem in je tako radi zamenjali z domačim; vnema naj Slovence vseh stanov na delo, grozeč da:

Lenega čaka — strgan rokav
Palca beraška — prazen bokav.

To tembolj, ker moramo vedno stati na braniku in varovati pravice svoje domovine, svoje vere in svojega jezika:

Kar smo mi brambovi,
Nismo več cagovci,
Volje smo židanc,
Dobro nam je!

Taki branitelji možati in vstrajni bodo dosegli, da se čem preje tudi dejanski vresničujejo besede Vodnika, pevca „Ilirije zveličane“:

Iz Dunaja kliče
„Ilirija vstan!“
Zveličanja tebi
Napočil je dant

Kaj je novega po svetu?

Cesar je 23. junija sprejel *avstrijske in ogerske* poslanke-delegate ter je v svojem nagovoru pojasnil, kakošno prihodnost imamo pričakovati. Splošno nimamo nič dobrega pričakovati; vse je negotovo in nevarnosti, da se razruši mir, je vedno več in hujših. Toda Avstrija mirno pričakuje dogodkov, ki imajo priti, ker njena zveza z Nemčijo in Italijo je trdna. Ker se pa vse države vedno hujše oborožujejo, zato tudi mi ne smemo zaostati, da ob času sile državo branimo proti sovražnikom. O dogodkih na Srbskem je omenil cesar, da so resni, vendar upa, da bodo Srbi že toliko rodoljubni in modri, da bodo svojo domovino varovali vojskine nesreče, o Bolgarski se je pohvalno izrekel cesar in omenil, da red in blagostanje vedno bolj napredujeta. Avstrija želi, da državnice na Balkanu ostanejo samostojne in da se lepo razvijajo. — Avstrijski cesar pravijo, da bo šel v Berlin 13. avgusta in tam ostane do 16., da vrne obisk nemškemu vladarju, ki je bil tudi nekaj dni na Dunaju. — *Sv. Oče* je dobil zadnje dni nad 30tisoč izjav in pisem, v katerih katoličani vsega sveta oporekajo zoper slavnost napravljeno Giordanu Brunu na čast; med temi nam je omeniti več višjih, tudi zagrebške, lavalske v Kanadi in drugih učenih društev. Vse to priča, koliko ljubezni in udanosti vživa Leon XIII. po širnem svetu in kako vneti da so verniki za pravice rimskega prestola. — *Delavci* se še vedno ne

morejo pomiriti. Zadnje tedne so bili nevarni delavski nemiri v Kladnem na Češkem. Tam so delavci na praznik sv. Rešnjega Telesa napadli stanovanje svojega predstojnika, kjer so vse razbili, uničili in odnesli; orožnike, kateri so hoteli braniti, napadli so s kamenjem; seveda so se ti zadnji branili in streljati začeli. *Zadeta sta bila dva dečka*, ki sta takoj umrla, drugih je bilo več prav nevarno ranjenih; nato so drli nad županovo hišo in so tudi tam vse razdjali, kar jim je prišlo pod roke; župan moral je bežati. Še le, ko so vojaki došli, napravili so mir, ker so mnogo hujskačev in sumljivih zaprli. Tem prav podobno so se vedli tudi delavci v Štajerju in na Zgornjem Avstrijskem. — V *Rtmu* je zopet enkrat Crispi pokazal svojo lisičjo zvijačnost; vprašali so ga namreč v zbornici, ali bi ne bilo nikakor mogoče sporazumeti se s papežem. On je rekel, da se je zato že veliko trudil, da bi se Vatikan vladi približal, toda do zdaj ne more naznaniti nobenega uspeha in skoro v teh razmerah tudi ni nobenega pričakovati. Ti ubogi Crispi, kako hudobni so res ljudje, da nečije spoznati tvojih blagih namenov in pripoznati tvojega plemenitega truda!! — Na *Srbskem* razpošiljajo okrog oklice, kateri vnemajo Srbe, tudi avstrijske, naj se vzbudé in upró zoper svojo državo, da se vsi Srbi združijo na Balkanu v močnem kraljestvu srbskem. Seveda bi Avstrija pri takem kraljestvu ne imela nobenega prostora v

Listek.

Na pravo pot.

(Povestica iz časov Marije Terezije.)

„Poberi se od mene, kamor hočeš, za tata jaz ne maram, rajše nobenega, kakor tata za moža.“

Tako je zaklicalo prijazno dekle visokemu mladeniču, ki je pred-njo stal, kakor okamenel.

„Le pojdi kamor drago, jaz ne maram več zate. Toliko sramote preživeti, postal si lovski tat, vedno stikaš s puško po gozdovji in ni dolgo, kar so te lovci zasačili, te zaprli; ljudje pa so za menoj s prstom kazali, rekoč: Kje pa bo tvoja poroka s Petrom ali v ječi in kdo bo poročal, ali ne jetničar? Ne, take sramote jaz ne morem prenašati; mislila sem, da si pošten mladenič, zato sem ti obljubila roko, a tatu ne dam svoje poštene, če tudi žuljave roke. Pojdi, kamor moreš, a mene pusti pri miru!“

„Gozd je velik in divjačina je prosta“, mrmra potrti Peter.

„Tako govore vsi lovski tatovi“, pravi dekle, „a ne boš me premotil s svojimi besedami; ti si pri ljudeh ob svoje dobro ime, in tudi moje bo izgubljeno, ako bi se ne ločila. Z Bogom!“

Po teh besedah je dekle skočilo v hišo in Peter je ostal sam pred pragom.

„Sedaj je vse preč“, govoril je odhajajoč sam pri sebi; „mislil sem, da me moja nevesta privede na pravo pot, a sedaj me je še ona zapustila, sedaj je za-me vse izgubljeno. Zaničuje me vse, s prstom kažejo za menoj, kjer se prikažem; kaj bi še počel med ljudmi; šume naše ogerske so goste in prostorne dovolj, da skrivajo v sebi nesrečnega človeka, ki je izgubil vero v sebe in do ljudi. — Ha, ha! pravi Peter s pikrim smehljajem, tudi jaz lahko škodujem svetu, tudi jaz se znam maščevati nad ljudmi; ha, poskusimo še; kdor zna bolje, široko mu polje. Tam v gostih šumah živi „črni Janoš“ s svojimi ljudmi, ti imajo lepo življenje, ki bi sedaj, ko me je svet pahnil od sebe, ugajalo tudi meni. Le enkrat, rekel mi je „črni Janoš“, poglavar roparjev, boš orudečil svoj nož s človeško krvjo in potem ti bo vse lahko, vse prijetno . . . Naj mi le pride sedaj blizo lovec,

Bosni in Hercegovini; no, predno do tega pride, preteklo bo še mnogo Save v morje in prelilo se bo žal tudi še mnogo krvi! — *Bolgarska vlada* se je vesela na Dunaj zahvalila, ker se je cesar pri

svojem nagovoru nasproti delegatom tako prijazno in dobrohotno spominjal Bolgarije ter omenjal, da je v tej deželi vedno lepši red.

Kaj je novega po Slovenskem?

Ljubljana. (Volitve za mesta in trge) se bodo vršile dne 8. julija. Priporočajo se za Idrijo: Feliks Stegnar, ki je že v prejšnji dōbi zastopal Idrijo v deželnem zboru. Za Kranj in Loko: dr. Ivan Tavčar, ki pa je pri svojih volilnih shodih skusil, da bi mnogi loški in kranjski meščanje rajši imeli prejšnjega svojega poslanca Otona Detelo. Za Tržič, Radovljico in Kamnik: Ivan Murnik namestu dr. Samca. Za Postojino, Vrhniko in Lož: Josip Gorup, posestnik na Reki, ki je ob štiridesetletnici cesarjevi daroval mnogo denarja v občekoristne namene. Za dolenjska in belokranjska mesta: Franc Šuklje, ki jih je že sedaj zastopal. — Za Ljubljano sta postavljena kandidata prejšnja poslanca: župan Grasselli in advokat dr. Mošć.

Ljubljana. (Volitve.) Danes se vršć volitve v kmetiškich občinah; izvoljenih bo 16 poslancev. V nekaterih krajih bodo prav živahne volilne borbe, ker je več kandidatov, kakor mandatov. Za okolico ljubljansko se skoro ne vć, kako da bo volila. Centralni volilni odbor priporočā samo enega, o katerem pa se po okolici govori, da ima najmanj upanja

zmagati. Vodja Povšć ima najveć nadeje, da prodere. Tudi na Notranjskem se bodo merili, ker ima gosp. župnik Podboj mnogo volilnih mōž na svoji strani. Čudna bo volitev na belokranjskem, ker tam imajo najveć kandidatov, pa nobenega, da bi se mogli o njem zjediniti volilci. Glavar črnomaljski in dekan semiški sta javno izrekla, da nikakor ne sprejmeta izvolitve. V krškem bo poslanec Pfeifer gotovo soglasno voljen; istotako ne bodo imeli posebnih nasprotnikov v Trebnjem kandidati: Svetec, Papež, Žitnik. V brdsko-kamniškem okraju je izvolitev J. Krsnika zagotovljena. V loško-kranjsko-tržiškem okraju so trije kandidati za dva sedeža. V Radovljici volili bodo soglasno g. dr. Poklukarja, kakor tudi v Vipavi M. Lavrenčiča.

Celje. Svetli cesar so morilca Hrginega, Franca Zagorška, iz Ptujkega okraja, ki je bil obsojen k smrti na vislicah, pomilostili; sedaj bo v ječi sedel do smrti. — Pretekli mesec so se letos tretjokrat vršile porotne sodbe. Prvi je prišel na vrsto neki 16 let stari Franc Ivanjšić; ta se je sredpostno sredo začel v krčmi pripraviti z Jožefom Švarcem in mu slednjič zasadil

ki me je izdal in zaprl in ko bi bila tudi dva, pokazal bi jima, kaj da zna učenec črnega Janošā.“

In vedno bolj se je oddaljeval v goste ogerske šume, kamor le redko kedaj stopi človeška noga za drzno divjačino, ki se tukaj zelō prosta sovražnikov veseli svojega življenja.

Nevesta Petrova je v tem hitela na vrt; težko ji je bilo pri sre; zjokati se je morala, da ji je odleglo; rada je imela Petra in upala je, da jo kmalu pelje pred altar k poroki. Bil je Peter do zadnjega leta prav pošten in priden mladenič, nobeden ni vedel do njega nič slabega in zato tudi stariši naše neveste niso branili Petru, da je ob nedeljah popoludne zahajal k njim v hišo; mislili so si: poštenih in pridnih mladeničev ni dandanes na izbiro. A zadnje leto se je vse spremenilo. Peter je jel zahajati med lovske tatove in ti so ga popolno spridili; opuščati je jel službo božjo, navadil se je pijače, vest mu je oglušela, da ni več razločil med svojim in sosedovim. Zato so stariši hćeri ukazali, da mora Petra odstraniti in hći, ki je bila pobožno in skrbno vzrejena, sprevidela je sama, da bi s takim možem ne mogla biti srećna. Dolgo časa se je torej pri-

pravljala, ko niso njene prošnje nič pomagale, in danes, kakor smo slišali, se mu je naravnost odpovedala; ni sicer tega lahko storila, a ker ji je vest očitala, ker so ji stariši ukazali, bila je pokorna in v molitvi je našla tolažbe sre, saj ji je bilo v tem trenutku tolažilo posebno potrebno. Lepo si je v duhu slikala prihodnost svojo, a sedaj je vse upanje splavalo po vodi; blagor dekletu, da je v molitvi in v delu našlo potrebno podporo.

Od tedaj so minuli že tedni in meseci; Peter je izgubil iz domačega kraja, živa duša ni vedela o njem ničesar povedati. Ko bi bila njegova nevesta poznala sedanje njegovo življenje, tedaj bi bila imela še več vzrokov žalovati. Živel je namreć v šumah, kakor ropar; prežil je na popotnike, kradel jim denar, surovo jih je osuval in zagrozil se jim, da jih pri drugi priliki gotovo ubije, ako mu zopet pridejo v roke. Do takrat ni imel še uboja na svoji vesti. Tudi on je bil dobro vzrejen od svojih skrbnih starišev, in nekaj človeških čutil, nekaj usmiljenja nesel je Peter tudi v šumo seboj in se jih ni mogel otresti; sam ni vedel zakaj ne. Ko bi bil vedel, koliko zanj njegovi domači molijo, ložje bi si bil to razlagal.

v hrbet nož, da je ranjenec drugi dan umrl. Zaslужil je v obziru na svojo mladost samo dve leti hude ječe. — Miha Mavčič, občinski predstojnik v Zavrčju ob Dravi, bil je zatožen, da je za sebe porabil 410 gld. 75 kr. občinskega denarja. Ker je pa znesek dal vknjižiti na svoje posestvo, spoznali so ga nezvestobe nekrivim. — Emerik pl. Gyujto, ki je pri Kristinenhofu v dvoboji ustrelil Poglajena Mislinjskega, je cesarja prosil, naj bi se tožba zoper njega obstavila. Prošnja ni bila vslišana. Sedaj so mu porotniki prisodili tri leta hude ječe s postom poostrene. — Pisar Janez Petrič v Mahrenbergu bi se rad oženil, a ni imel premoženja. Vsled tega je po krivičnih potih skupaj spravil 102 gld. 67 kr. Zavoljo goljufije so ga obsodili na 8 mesecev hude ječe in vsakih 14 dnij post. — Po Savinjski dolini se je že dolgo klatila tatinska družina Srebre. Ob novem letu je s tatvino v Novocelji prišla pravici v roke. Srebre Alojzij se bo za svoje grehe pokoril 8 let, Srebre Rudolf 6 let, Srebre Anton in Miha po 5 let, vsi v hudi ječi s postom in trdim ležiščem, potem pa ostanejo še pod policijskim nadzorovanjem; Srebre Ana bo v ječi počivala 5 mesecev. Družina mora tudi poravnati vse sodnijske stroške in škodo okoli 1500 gld. — Dninar Luka Vodušek z Remšnika je bil zatožen, da je Lizi Glušičevej na streho spustil rudečega petelina. Ali hudobija se ni mogla dokazati, in porotniki so ga razglasili nekrivim. — Dne 22. junija obsodili so žene iz okolice Soštanske: Mica Mravljak, stara 69 let, je leta 1869 svojemu

možu z mišnico „zasolila“ salato, da je čez tri tjedne umrl; dobila je ječo za žive dni; Helena Štefek, stara 29 let, je svojemu prvemu možu Trobini mišnico primešala v pijačo in s tem zaslužila deset let hude ječe; na podobni način se je letos moža znebila Liza Lahovnik, stara 37 let, in za to ljubeznjivost so jo obsodili na smrt. — Marija Zabukovšek iz Pletovarja pri Dramljah je svojega novorojenca djala na mrzlo nabišje, da je umrl. Prisodili so jej 18 mesecev hude ječe. — Franc Pintar z Male Reke je udaril svojega brata, da je čez mesec dnij sledila smrt. Ker je umor bil nasledek samobrambe, dobil je morilec le 8 mesecev hude ječe.

Dobrna. Dne 23. in 24. junija je v našem kraju bival deželni glavar štajarski. Kdo li je to? V tem pomenu so se povpraševali nekateri v javnih zadevah neizurjeni občani. Da prihod visokega gosta ni ostal skriven, za to je poskrbela topliška godba, ki mu je zvečer bila priredila podoknico. In ker skromni „Domoljub“ prihaja k nam v 49 iztisih, vsled tega bo umestno, da na zgornje vprašanje odgovori on v poduk bralcem ovokrajnim, pa še drugim ne bode menda na škodo. — Davkoplačevalci po posameznih občinah volijo vsako tretje leto zastopnike v občinski „zbor“ ali odbor. Toti izvoljenci izmed sebe izberejo občinskega predstojnika ali župana kot glavarja občini. Te osebe so za občino in njeno premoženje gospodar. Tudi cela dežela ima svojega gospodarja. Ljudstvo namreč vsakih šest let izbira zastopnike, ti se kakor „deželni poslanci“ vsako leto

Bilo je nekega dne pozno zvečer, kakor je pozneje Peter sam pripovedoval, ko je šel Peter po skrivnih potih v goro, kjer je imel svoje ležišče. Bližala se je huda nevihta; vihar je divjal po šumi, lomil drevesom vrhove, in blisk in grom sta pričala, da je nevihta blizu. Peter se je zlobno posmehoval in krepkeje poprijel za orožje. Zvedel je, da so ga včeraj oznanili kot posebno nevarnega hudodelnika in da so dobro plačilo zagotovili tistemu, ki ga gosposki pripelje živega ali mrtvega.

Naenkrat Peter obstane; slišal je med viharjevimi tuljenjem trobiti lovski rog; loveci morajo biti blizu, kaj hočejo zvečer in v tej nevihti; gotovo so zašli v šumi in vihar jih je popolno zmotil, sedaj se kličejo. Take misli se vrsté Petru po glavi; zažari se mu oko; krčevito zagrabi za svoj veliki nož in hiti proti kraju, odkodar je slišal trobiti lovski rog. V tem hipu se zabliška in on zagleda šibkega mladega človeka v zeleni lovski obleki, zraven njega pa spremljevalca.

No, ta dva mladeniča mi ne bodeta delala težav; tudi če je še tretji kje blizu, ne bo za-me nič hudega; tako govori Peter sam pri sebi in počaka

ugodnega trenutka, da jih napade. — Toda, ko se drugič zabliška, zagledata Petra tudi tujca in eden vesel zaupije: „Hoj, hoj, pridite bliže, mi smo se izgubili na lovu. Hvala Bogu, da smo našli tukaj človeka, ki nam bo pokazal pravo pot iz te goščave. Le pridi, prejel boš zato lepo plačilo!“

Molčé je stal junak Peter pred vitkima mladeničema; bojeval se je v notranjem; angelj varuh in hudobni duh sta se skušala, kdo bo zmagal v Petrovem srcu. „Stori hitro, kar misliš, pravi eden, take priložnosti več ne bo; gospodoma se vidi, da sta imenitna, denarja bo torej dovolj; tepec bi bil, če bi se pri tej priliki ne obogatel; par krepkih sunljajev in slabotneža sta na tleh, nju denar pa je v tvojem žepu.“ „Ne Peter, ne stori tega; glej, v pomoč sta te poklicala; reveža sta, ker sta zgrešila pravo pot in ju je v šumi zalotil tako grozen vihar; ne oskrni se s skrvo nesrečnih popotnikov...“

S strahom sta ga pogledovala tujca, kedar se je zabliškalo; silno sta se bala velikana; pogled njegov jima ni obetal nič dobrega.

Vendar zmagala je slednjič vest. „Dobro, pravi Peter, jaz grem pred vama, le za menoj in kmalu

po 4 do 5 tednov zberejo v „deželnem zboru“, kjer skrbijo za raznovrstne potrebe po deželi in sklepajo postave za deželo veljavne, kadar sklep podpišejo cesar. Poslanci si načelnika ali predstojnika ne izbirajo sami, kakor to delajo občinski očetje v občini, ampak skupini poslancev za načelnika in njemu namestnika imenujejo svetli cesar; prvi se kliče „deželni glavar“, drugi pa „namestnik deželnega glavarja“. Tako se bo čez nekoliko dnij moralo zgoditi n. pr. na Kranjskem, Primorskem in drugod, kjer je letos poslanec postavno dotekla šestletna doba in je bilo treba znovič voliti poslance. Na Štajarskem je od zadnjih deželnozborskih volitev, ki so se vršile l. 1884, za deželnega glavarja gospod grof Wurmbrand, lastnik grada Borl blizu Ptuja; namestnik deželnega glavarja pa je gosp. dr. Radaj, notar in posestnik v Mariboru, tega so v deželni zbor poslali slovenski kmetje v obližji Maribora. Občinski očetje iz svoje sredine izbirajo „občinske svetovalce“, ki županu pomagajo izvrševati sklepe in določila občinskega zbora; a deželni poslanci izmed sebe „odberejo“ po nekoliko tovarišev, kateri so kot deželni odborniki“ skoz šest let vedno zraven deželnega glavarja in se z njim vred imenujejo „deželni odbor“. Ti gospodje morajo izvrševati sklepe deželnega zbora, v njegovem imenu reševati neodložljive zadeve, za deželni zbor pripravljati primerne predloge. V občini mora župan kot glava občini ogledovati občinske hiše, njive, travnike itd. Podobno je dolžnost deželnemu glavarju v obziru na

deželno premoženje. Naša dežela ima kot lastnino nekatere hiše v Gradcu, potem pa gozde na Gornjem Štajarskem, toplico „Tobelbad“ blizu Gradca, Slatino pri Rogatcu in toplico na Dobrni, slednjič nekoliko bolnišnic in drugih zavodov. Za tukajšnjo dolinico je lani deželni zbor dovolil, da se sme privedi vodovod, t. j. naprava s cevmi, skoz katere bi se pitna voda vodila ali napeljevala v posamezne topliške hiše, ki so lastnina dežele. Minole dni se je delo dovršilo in deželni glavar je prišel, da si kakor načelnik dežele novo napravo ogleda. In iz dozda povedanega pač ne bode težko uganiti, da je deželni glavar za deželo nekako to, kar je občinski predstojnik za občino.

Od sv. Križa tik Slatine. (Svet, kje je zdaj tvoja pravica!?) Hudobija je do vrhunca priklopela. Nemškutarji, Nemškutarji! — Brez dovoljenja občin so nam sezidali nemčursko, „frajmaurersko“ šolo. Po vsej sili jo hočejo nam, vrlim Slovencem vrniti. Kmetom pravijo „liberalni šulferajnerji“: „Mi bomo vse stroške že sami poplačali. Samo drva nam dajate in za šolske doneske (Schulbeitrag) nam skrbite!“ A to je-le njih hinavščina, njih mreža, da bi jih lože na limanice dobili. Kadar jih bodo pa v kleščah imeli, jim bodo pa hrbet obrnili. Ali je to pravica? — Zatorej, Slovenci, takim vohonom, ostudnim prilizonom, ne zaupajte! — Tam po lepi — zapeljani Slatini lovita kmete, poštene slovenske sinove, „prečastita“ gospoda: Miglitsch in dr. Hoißsely — teh nazivov ne zaslužita. Vlovila sta že —

vaju privedem do pravega pota: toda glejta, da ostaneta zaradi plačila mož-beseda, sicer . . . ha, ha! . . .“

Groza je sprehajala tujca, ko sta stopala za Petrom, ne vedoč, kam da jih vodi; šla sta za njim, ker si sama nista prav nič vedela pomagati. Dolgo so hodili, med tem je nekoliko pojenjala nevihta in zarja jela je naznanjati jutro.

„Tukaj je glavna cesta, ki vodi v mesto M. Sedaj gospoda ne moreta zaiti. Z Bogom, pravi Peter in se hoče vrniti.“

„Čakaj! Počakaj, da ti plačava tvoj trud“, kličeta ga tujca.

„Kaj plačilo? Jaz ne potrebujem denarja; kar sem vama storil, storil sem zato, ker sta se mi smilila in zato ne zaslužim nobenega plačila.“

„Peter“, zaupije eden lovcev, „počakaj!“ — Peter se strese, ko zasliši svoje ime. „Kaj hočete?“ pravi.

„Ako nečeš za plačilo denarja, sprejmi saj od naju dober svēt. Ti si nama skazal veliko priznanost, ti si nama rešil naše življenje, ker si nama, ko sva se izgubila v zaraščenem gozdu, pokazal

pravo pot; zato pa dovoli, da midva tebe pripeljeva na pravo pot. Vidi se ti, da si divji lovec in ropar in ti tega tudi ne skrivaš; toda sam veš, da prej ali slej te tvoje življenje gotovo pripelje na vislice. Vrni se na pravo pot, bodi zopet pošten človek, kakor si bil gotovo v svojih prejšnjih letih; ravno nama si pokazal, da v tebi še vest ni popolno zamrla. Kaj, ali bi ne bil morda rajši logar, kakor pa lovski tat? Pojdi z nama, in precej dobiš pri nas primerno službo.“

Lovec je govoril resno, Peter ga je plaho gledal. „Z vama iti — ne — to ni mogoče. Na-me so nagrado razpisali, in kdor me dobi živega ali mrtvega, njega bo gosposka obdarovala bogato; ko bi torej jaz šel z vama in obljubil, da hočem biti pošten človek, precej bi pripravili vislice, kjer bi strepetal jaz zavrženi človek.“

„Peter, ne govôri mi tako.“

„Ne, z vama ne morem, skoro ne morem drugače; ni ga človeka pod solncem, ki bi verjel, da se bom jaz poboljšal. Da, bila je ena, ki bi ne bila smela verjeti, ki naj bi me ne bila od sebe pahnila, potem mogoče . . .“

žalibog — v svojo mrežo veliko čredo — celo slatinsko okolico in Tokačevo. Pa tudi po Sečovem že razsajata grabljiva volkova v ovčjih oblačilih in se trudita Slovence v svojo, nikdar sito, umazano mavho stlačiti. Zapeljivec njim je pa tudi domačin, znani „Kosakov (Lipek) Teč“, ki batico prav v oblake steza. Po vsej sili hoče nemškutarsko šolo. Morda meni, da bodo njegovi sinovi grofje postali, ako bodo v „liberalni“ šoli hlače trgali in — vero zgubili. — Vprašal sem pri priložnosti enkrat nekoga Judeža Iškarjota, kaj mu neki nemščina koristi. Ali ne more polja obdelovati, ako nemški ne zna. On se mi kratko odreže: „Po leti pridejo gostje tu sem na sprehod, ti so večinoma Nemci, in meni je nemogoče z njimi pogovoriti se, če njih jezika ne zastopim.“ Jaz mu pa rečem: „Pa se naj tuji slovenščine učé, ako jim tako ugaja, okoli poštenih Slovencev laziti!“ „Oni se bodo slovenski učili?“ se zadere izdajalec in mi našteje primerov, ki bi jih najraje čez plot pognal, „če bi kdo od nas se na tuje podal, se bo zategadelj tujega jezika učil? Le tuji se morajo njegovega jezika učiti!“ „No“, sem mu djal, „koliko Lahonov se je pa učilo zavoljo vas slovenski, ko ste bili vi v Italiji?“ (Bil je namreč vojak, vojaška butara pa navadno — žalibog — človeku glavo zmeša.) Umolknil je. — Slovenci! Ničvrednina zapeljivcem poštenih, krepkih sinov matere Slave ušesa zatisnite; namesto jih poslušati, pa par krepkih, vročih podarite, da bodo vedeli tumpci, pri čem da so in umolknili, kakor le-ta omenjeni tepec.

Nato jima na prigovarjanje pové zgodbo svojega življenja: pové jima o svoji nevesti, ki ga je zaradi njegove nerodnosti zapodila od sebe. „Dva čudeža bi se morala zgoditi, konča Peter, jaz bi moral imeti pri cesarici zagovornika in pa pri svoji nevesti, a nimam nobenega, zato z Bogom!“

„No le počakaj, to se zamore vse zgoditi; jaz bom tebe zagovarjal“, pravi tujec.

„Kdo pa ste vi?“ vpraša čudeč se Peter.

„Ne boj se me, nesrečnež. Moje ime je Franc in pri cesarici Mariji Tereziji bom gotovo dognal, da te pomilosti, zato ker si ti danes njenega moža rešil iz velike nevarnosti; tudi nevesto bomo pregovorili.“

Osupel gleda Peter soproga svoje cesarice pred seboj, nič ni mogel govoriti, le besede je jecljal: „Z vami grem, naj bo kar mora biti; tudi če me kaznujete, saj sem kazen zaslužil . . .“

Hitro se oglasi lovski rog in okrog Franca Lotrinškega je bilo kmalu polno strežajev in vojakov, ki so vse na okrog iskali zašlih gospodov; veseli so bili, da vidijo zopet svojega gospodarja. „Temu možu, pravi vladar, moramo biti hvaležni, da nam

Bosanska Dubica. 29. junija. Pišem Vam nekaj besed od tukaj, naj častiti bralci „Domoljuba“ vedó, da smo tudi tukaj Slovenci na bosansko-hrvaški meji; nas katolikov je blizu 600 duš, ki so se naselili, odkar je Avstrija osvojila Bosno. Tukaj je največ le pravoslavnih, kakor si sami pravijo Srbi. Odkar je umrl po roparskem umoru V. Lah, ki je tu utemeljil cerkev in naselil precej katolikov, od tačas je tu postalo precej zaspano pri katolikih, za vsako stvar je treba siliti in s sodnijo tirati, da se kaj popravi. Sedaj smo imeli redko veselje, katerega še tu nismo doživeli. Obiskal nas je presvetli naš biskup Banjalučki, g. Marijan Markovič. Na sv. Telesa dan je bila sv. birna v bosanski Gradiški, drugi dan v petek se je presvetli biskup podal na pot ob grdem vremenu in slabi poti ob Savi k nam v Dubice. Dve uri od Dubice so mu prišli naproti z 210 kočijami Dubički veljaki, naš č. g. župnik, Kotorski opravitelj (sodnik), Srbski popi (duhovni) in veljavniški Srbi in Turki, med njimi načelnik občine Dubiške itd. Eno uro od Dubice, kjer stoji hiša katoliškega naselnika, Slovenca, bil je slavolok postavljen, ondi ga je domača hišna družina pričakovala.

Pri slavoloku izstopi in pozdravi tam čakajoče in jih vpraša kako je, ali ste zdravi in koliko let ste tukaj. Blagoslavljajoč se odpelje dalje. Pred Dubico je bil sprejem veličasten, pred slavolokom je bilo zbranih polno ljudi katolikov, Srbov in Turkov; tu ga je nagovoril eden šolarjev in mu čestital k njegovemu dohodu, drugi ga je pozdravil župnik iz

je pokazal pravo pot.“ Župan pogleda Petra in ga spozna, a vladarjeva milost ga varuje, da ga ne zgrabi roka pravice. „Kje stanuje nevesta vaša?“ vpraša Franc Lotrinški Petra. „Na potu v mesto, šli bomo mimo hiše“, odgovori Peter. Ko so šli mimo hiše, stala je Ana, Petrova nevesta, pri vrtni ograji ter zvedavo gledala, kaj pač pomeni ta trop vojakov. — „Ali je ona?“ vpraša vladar Petra. Ta prikima. — Vladar stopi k deklici, ki je že v strahu zagledala Petra ter ji reče: „Glej, Peter je tukaj in se hoče poboljšati, kaj ne, da ga ne boš zavrgla, saj sta se nekda rada imela. Govôri Ana, cesar je, ki govori s teboj.“ „Za božjo voljo, cesar jeclja Ana, in se zgrudi na kolena. O sedaj je vse dobro, vzdihne, sedaj vidim, da nisem zastoj melila noč in dan.“ „Da, molitev, dekle, je rešila Petra“, pravi cesar. „Bodita si dobra, jaz vaju ne pozabim.“ In ni ju pozabil: Poboljšani Peter je kakor cesarski logar srečno živel s svojo blago ženo Ano.

hrvatske Dubice, potem se je podal v cerkev pred dvoriščem; kjer je stal visok slavolok z velikimi zastavami, ob potu pa vse v zelenju. Topiči so pokali; zvonili so z edinim zvonom, za drugega je bilo nadržanega že nekaj denarja, pa je po smrti misijonarja g. V. Laha vse zaspalo, denar pa prišel dedičem v roke.

Drugi dan v soboto je presvetli obiskal veljavniše Dubičane, popoldne se je med zvonjenjem in pokanjem topičev prepeljal v hrvatsko Dubico ogledat si cerkev. V nedeljo 23. junija nas je zjutraj dež oplašil, pa hvala Bogu se je bilo še do časa zvedrilo, da se je moglo vse v redu izvršiti. Iz hrvatske Dubice je prišla velika procesija 400 ljudi in 40 otrôk-birmancev s zastavami, in ognjegasci v paradi, ki so z glasnim petjem in molitvijo šli skozi Dubico. Kaj tacega Bosanci še niso videli. Brez bratov Hrvatov bi mi ubogi in maloštevilni bosanski katoliki malo opravili. Ob 10. uri je imel presvetli pridigo, potem sv. mašo, pri kateri so peli Hrvatje. Po sv. maši je sledila sv. birma; na dvorišču vstopile ste dve vrsti birmancev, katerih je bilo veliko čez sto, bili so stari že po 40 let, med temi tudi občinski pisar. Vsa opravila bila so končana do pol dvanajste ure dopoldne.

Tu moram povedati, da imajo Turki raje katolike, kakor prenapete Srbe, ki le to mislijo, da bo Bosna kmalu srbska, ali pa ruska. Sedaj ob 500letnici, ki se je dné 27. t. m. obhajala — tako imenovan Vidov dan je zapovedan praznik — so govorili, da je car Lazar zopet oživel in bo udaril na Kosovo z vojsko in osvojil izgubljeno carstvo; se vé da Bosne ne pusti v oblasti Avstrije.

V ponedeljek, na dan sv. Ivana, ki je tukaj velik praznik, se je presvetli biskup poslovil od nas že zjutraj ob 9. uri med zvonjenjem in streljanjem, in odšel je v Kostajnico v samostan o. franjeveev, ki oskrbujejo katolike, od tod v Novi, kjer je bila birma 26. junija. Bog daj srečno potovanje blagemu in prijaznemu gospodu.

Vreme imamo letos slabo, dež nam dela preglavice in strašijo nas pogoste nevihte s točo in vetrom. Tako pa, kakor je bilo včeraj ob $\frac{1}{2}$ 7. uri zjutraj, še ni bilo; pridrveli so temni oblaki od jugozapada s silnim vetrom, ki je polomil lepo koruzo, žito vrgel ob tla, pa še strela je naredila veliko škode, ubila je dva človeka in dva vola. Hujše je bilo okoli Dubice, kjer je debela toča potolkla vse pridelke ubogemu poljedelcu. Po Dubici je bilo strašno, pobila je šipe po oknih daleč na okolo.

Cerkev in šola.

Knez. škof. stolni kapitol lavantinski daje na znanje prežalostno vest, da so Njih knezoškofovska milost in ekscelencija prevzvišeni, visokorodni gospod gospod

JAKOB MAKSIMILIJAN STEPIŠNEK,

KNEZOŠKOF LAVANTINSKI,

prisednik prestola Njih Svetosti rimskega papeža, Njih e. kr. apostolskega Veličanstva dejanski tajni svetnik, velikokrižnik e. avstrijskega Franc-Jožefovega reda, član avstrijske gosposke zbornice, deželnega zbora štajerskega, doktor sv. pisma itd. itd.,

po kratki mučni bolezni, prevideni s svetimi zakramenti za umirajoče, danes ob 11 $\frac{1}{4}$ uri predpoludnem mirno v Gospodu zaspali. Sv. Oče Leon XIII. poslali so Jim še pred smrtjo sveti apostolski blagoslov.

Rojeni v Celji dné 22. julija 1815, za mašnika posvečeni dné 2. avgusta 1838, za knezoškofa imenovani dné 21. decembra 1862, potrjeni dné 17. januarija, posvečeni dné 18. januarija 1863; obhajali so ranjki prevzvišeni knezoškof leta 1888 zlato sv. mašo in petindvajsetletnico škofovske službe.

Ni še minulo eno leto, ko je dné 6. avgusta leta 1888 „Domoljub“ na tem mestu poslal J. M. Stepišneka, mariborskega škofa, ko je obhajal svojo zlato mašo. Tedaj že smo omenjali prelepih lastnosti, ki so krasile pokojnega škofa in obilnih zaslug, ki si jih je pridobil z apostolskim delovanjem v škofovski službi. Z besedo, s peresom, z dejanjem se je trudil blagi pokojnik za blagor svojih vernih; gotovo sedaj za vse to vživa pri Bogu plačilo neizmerno. — Pogreb je bil dné 1. julija v Mariboru; pokopali so pokojnega knez in nadškof solnograški dr. Eder, spremljala sta ga kneza in škofa celovski in ljubljanski, pričujočih je bilo blizo 200 duhovnov; pridigali so škof iz Celovca brezštevno zbranemu ljudstvu. — Blagi pokojnik naj v miru počiva, škofiji mariborski pa želimo škofa, ki bo vreden naslednik svojih prednikov A. M. Slomška in J. M. Stepišneka!

Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda.

V. Vodnik, prvi slovenski pesnik. — Slovenski mladini spisal Peter Bohinjec, kapelan.

Kakor nalašč za Vodnikovo slavnost nas je družba Ciril-Metodova iznenadila s tretjim zvezkom lepe svoje knjižnice: „Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik“, kakor pravi g. pisatelj sam v predgovoru: Mladi bralec, kmalu boš stopal v ljubljansko gimna-

zijo memo veličastnega spomenika; zvedavo ga ogleduješ. Kdo je pač ta bronasti kip? . . . Ta knjižica ti podaja živi kip v roke — Vodnikov životopis. — Času bolj primerne knjižice bi nam družba ne bila mogla dati; saj prava beseda v pravem času, to velja. — Pa tudi g. pisatelj si je s tem spisom postavil lep spomenik trudaljubive marljivosti in obširnega znanja na slovstvenem polju slovenskem, ki priča, da slovenski duhovniki tudi še sedaj delujejo v Vodnikovem duhu po geslu Strossmayrjevem: za vero in domovino, ne meneč se, ali jih rojaki hvallijo ali grajajo, držeč se trdno besed Vodnikovih: Fortuna non mutat genus! — Knjižica velja 15 kr.

Vijolice.

Pesmi za mladost. Zložila Lujiza Pesjakova, Tiskal Milic v Ljubljani. — Znana slovenska pisateljica je zbrala v tej knjižici lep šopek svojih pesmi, katere je poklonila prijatelju svojemu, blag. gospodu dr. Jerneju Zupancu, iskrenemu pokrovitelju mladine. — Pesmi se gladko beró in bodo odraščeni mladini prav zabavno in poučno berilo, ker ji podajajo prijetne obraze iz prirode, iz otročjega življenja, nekaj izvirnih, nekaj po nemški vkrojenih. Tu in tam bi si seveda želeli bolj domači jezik in bolj lahek zlog, a to so malosti, ki zbirki ne kratijo nje cene.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Opravila

kmetovalca, sadjarja in čebelarja v posameznih mesecih.

Mali srpan ali julij.

Na dvoru. Repica se mlati, gnojišča naj se pridno polivajo z gnojnico in živina naj se dobro krmi.

Na polji. Žetev se prične. Zgodnji krompir je zrel in se lahko koplje. Na strnišča seje se ajda, repa in jesenska krma, kakor: grašica, proso in koruza. Okopovina kakor krompir in koruza se osiplje in polje za repico se mora pripraviti.

V drevsnici in na vrtu. Cepljenje na speče oko se prične. Poveza od prejšnjih na živo oko cepljenih dreves se nekoliko odjenja. Pregosto zaraščena drevesa se obrežejo. Mladim drevescem se priliva in sadnica opleva. Prazne grede posejejo se s zimsko retkvijo itd.

V čebelnjaku. Če so senožeti že pokošene, čebelam paše primanjkuje: torej je najbolje, ako ti je mogoče, da svoje panje do ajdovega cvetú v mrzlejšje kraje prepelješ, kjer čebele na travnikih, drevji in oresji pašo dobé. Proti koncu tega meseca

prične se trotova vojska, dobro je, da pri tem delu tudi ti čebelam pomagaš.

Hladen zrak v sobi. Kdor hoče imeti v vročem poletju v sobi hladen zrak, naj zagrne odprta okna z mokrimi zagrinjali.

Kako mušjo nesnago iz politirane oprave odstraniti. Vlije se petroleja na volneno cunjico in s to se obriba tisti del, ki je od muh onesnažen; politura vsled tega nič ne trpi, nasprotno, še lepša je potem. — Drugo sredstvo je, če se 1 del salmijakoveca in 2 dela vode zmeša in s to tekočino umazani deli obrabajo.

Če hočeš kanarčke rešiti ušij, napravi tako-le: Čez noč ogrni kletko okoli in okoli s kosom nove platnene tkanine ali bele flanele. Če to drugo jutro skrbno proč vzameš, našel bodeš v njej pogosto mnogo prav malih rudečih pik. To so nadležni krvosési, tičeje uši, katere lahko pokončaš. Seveda je treba toliko časa tako ravnati, dokler se zjutraj še kaj uši dobi.

Jajčje lupine videti so prav pogosto po gnojišči razmetane. To pa nikakor ni pametno. Treba je vse zbrati in raztrati, ker so jako koristna

piča kokošim, mladim prasetom in teletom. Po njih se kosti bolje in krepkeje razvijajo, perutnina pridnoje nese, praseta in teleta pa bolje rastejo.

Mleko proti čebelnemu piku. Mleko se je že večkrat izkazalo kot izvrstno sredstvo proti čebelnemu piku. Jednoletnega sinčka nekega pomorjanskega kmetovalca opikalo je kakih trideset čebel na glavo, vrat in obraz, pet pa na roko. Žéla so mu iztrgali in ga obkladali z ovitki, namočenimi v mleku. Oteklina se ni povečala, ampak je v nekoliko urah že izginila. Že zvečer bil je mali zopet zdrav in vesel. Gotovo je le mleko temu otroku življenje otelo.

Varujte krastače. Nobene živali v navadnem življenji zaradi dozdevne škodljivosti ali zoprne zunanosti tako splošno ne sovražijo, kakor kroto. To pa čisto po krivici. Malo je živalij, ki bi mogle biti manj škodljive rastlinam in bolj pogubne nekaterim rastlinskim sovražnikom, kot prav krastače. Da, čisto nedolžne in neškodljive, še več, jako koristne so krastače s tem, da uničijo toliko mrčesov, črvov in polžev. Novejši čas vedno bolj spoznavajo, kako koristne so te sicer tako zaničevane živali za poljedelstvo in zlasti za vrtnarstvo. Zato je devajo v zelenjadne vrte in rastlinjake, ter tako rastline najbolj varujejo polžev in družih sovražnikov.

Razne vesti.

(**Prevzvišeni knezoškof ljubljanski**) obiskujejo po ljubljanski okolici farne cerkve in delijo zakrament sv. birme; od več strani dobili smo lepa poročila, ki naznanjajo, kako so jih povsod slovesno sprejemali in spoštljivo pozdravljali, to tem bolj, ker si povsod s svojo očetovsko prijaznostjo vedó v prvem trenutku pridobiti srca svojih vernikov.

(**Volilni shod**) za ljubljansko mesto sta sklicala dosedanja poslanca župan Grasselli in dr. Mošé, ter sta v zadovoljnost navzočih poročala o svojem delovanju v deželnem zboru. Dr. Mošé je bolj razpravljaval denarno stanje dežele, župan pa zadeve, ki posebno zadevajo ljubljansko mesto. Podžupan g. V. Petričič izreče poslancema zahvalo za njih plodovito delovanje ter predlaga volilcem, naj ju tudi za prihodnje volitve postavijo za kandidata ljubljanskega mesta, kar zbrani volilci soglasno potrdijo.

(**Novi goldinarje**) so nameravali ta mesec poslati po cesarstvu. Gotovih je bilo štiri milijone. Toda spričalo se je, da višnjeva barva ni stanovitna, ter so vničili vse in bodo še torej stari goldinarji za nekoliko časa morali biti dobri.

(**Smrt pri kópanji.**) V Ložnici poleg Zalea kopal se je 10letni Franc Kranje in utonil. V Rogoznici blizu Ptuja pa se je vtopila 11letna Nežica Pfeifer.

(**V Šmariji blizu Celja**) bodo vendar-le dobili podružnico kmetijske družbe štajarske v kljub oviram, ki so jih vrlim domoljubom stavljali liberalni nemškutarji.

(**V Celji**) je pri porotnih sodbah na osem let hude ječe bil obsojen krojač Franc Klančnik, ki je na potu iz Šoštanja zavratno napadel in s kolom po glavi udaril vrlega župana Steblovnika, da je ta čez nekoliko časa umrl.

(**Celjski telovadei**) so na praznik presv. Rešnjega telesa osnovali izlet na Dobrno. Neki časnik

piše, da so zjutraj ob šestej uri zapustili mesto, ob osmih prišli k sv. Martinu v Rožni dolini, tukaj počivali, jedli in pili, ob poludne dospeli na določeni kraj. Da so pa kakor katoliški kristijani bili kje pri službi Božji, o tem zgodovina molči. V gostilno, kjer so obedovali, je nekdo poslal „puntarsko“ zastavo-frankfurtarico, ta je vihrala nad vhodom, štajarska-belo-zelena visela je bolj skrito; a na cesarsko zastavo so kot avstrijski državljani — pozabili.

(**V Vitanji**) je onidan umrl o svojem času zeló čislani Plevnik. Bil je boter nekaterim danes slovečim tržanom. Ker je pa obubožal, ga ob smrti in pogrebu skoro nikdo ni „poznal“.

(**Strelna umerila**) je v Lipnici nad Mariborom dva otroka, ki sta brala jagode-črnicice ali borovnice.

(**Pri tatvini umrl**) je v Premstaettenu blizu Gradca kurji tat, zadel ga je srčni mrtvoud. Nekoliko kokošij si je že bil nekje shranil, te so se oskubene po dnevu vrnil domu.

(**Novo cerkev**) v čast presv. Srcu Jezusovemu zidajo v Gradcu. Te dni je štajarska hranilnica darovala 12.000 gld. za orglje. Baron Kramec pl. Lienthal pa je sam iz lastnega žepa že dal za zidanje 88.400 gld.

(**Okrajne zastope**) imajo samo na Štajarskem, Češkem in v Galiciji ali na Poljskem. Štajarski liberalci so leta 1866 postavili tako, da po 10 izmed 40 okrajnih zastopnikov izberejo a) veliki zemljiški posestniki, b) veliki trgovci, c) mestjani in tržani, d) občine. Ko bi se „liberalni“ deželni zbor pravično oziral na dačo, moral bi za Celje razdeliti tako-le: kmetske občine bi imele 20, veleposestniki 13, mesta in trgi 6 zastopnikov, a veletrgovci samo 1 zastopnika.

(**Korajža velja!**) 18. junija se je peljal cesar v svojo graščino Lainz. Na potu zaupije devetletna deklica, hči delavca, ki ni imel že dolgo nobenega

dela: „Gospod cesar, počakajte!“ Cesar precej ukaže voz ustaviti, ter vpraša deklico, kaj bi rada. „Gospod cesar, prosim dajte mojemu očetu kaj dela!“ Cesar precej naroči svojemu adjutantu, da vse potrebno pozve, in ubogi siromak, ki je imel veliko otrok, a nič kruha, bil je kmalu z delom preskrbljen; cesar ni pozabil dekletine prošnje.

(Španjska kraljica in njen sinček.) Poletu prebiva kraljica s svojo družino v Aranjuecu, tam je pokojni kralj Alfonz XII. sezidal sirotišče za sirote vojakov, ki so odmrli v vojaški službi; več sto sirot, deklečev in dečkov, tu vzrejajo na državne stroške. Kraljica jih večkrat obiskuje in ko je prišla prvič v to hišo s svojim sinkom-kraljevičem, rekla mu je: „Vse te moraš tudi ti rad imeti; kakor ti nimaš očeta, tako ga tudi ti nimajo; pomrli so jim in so že pri Bogu.“

(Grozovitosti malikovalcev.) Kako malikovalstvo zdvija človeka, tega ne spričuje preteklost, to slišimo tudi o sedanjih paganskih rodovih. Kako da ljudi moré kot daritev, kažejo nam strašna poročila, ki so došla iz Afrike: V Kalabaru je umrl pred nekaterimi meseci stari kralj iz Eboe, tja prišli so kupčevalci, da izkažejo svojo čast novemu vladarju. Vedeli so sicer, da se nekaj dni po kraljevi smrti vrše tako imenovane „Iu- Iu-ceremonije“; menili so pa, da so že davno minule. Toda, ko pridejo v mesto, se je slovesnost še obhajala. Štirideset ljudi so že umorili, stari kralj je ležal v grobu, ki je bil posebe zanj pripravljen: poleg njega so počivale najmlajše žene njegove, katere so vse pomorili med grozovitimi mukami. Zdrobili so jim roke in noge ter so jih v grobove položili, da za lakotjo umrjé; mučile so se reve kake štiri ali pet dni. Drugod so moške obešali na drevesa z glavo navzdol; jedli so tudi pri teh obredih človeško meso; pravijo, da bo prihodnjih 10 mesecev vsaki mesec 7 ljudi umorjenih pokojnemu kralju na čast. — To je človek brez pravega Boga!

(Neva Dalila.) Znano je, da je Dalila Samsonu odstrigla lase in mu s tem odvzela njegovo čudovito telesno moč. Nekaj enacega je storila žena pijanca čevljarja Antona na Poljskem. Imel je Anton navado, da jo je več dni vozil po gostilnicah, kadar se je splašil od doma. Ko je torej pijani mož neko jutro spal, premišljevala je žena, kaj bi naredila, da bi mož ostal doma pri delu. Kmalu jo ugane: vzame škarje in možu lase na glavi odstriže ter ga potem še z britvijo obrije. Ko se mož zbudi, čuti nekak mrzav po glavi. Ves razburjen se pogleda v zrcalo in se silno prestraši — samega sebe. Tega časnika ne pové, kakó sta se potem z ženo božala, to pa pové, da so se ljudje čudili, kje tiči čevljar Anton, ker ga ni nič na dan.

(Oddahnil se je.) Neki protestantski pridigar v Ameriki vpraša enega svojih poslušalcev, ki je bil pa redko videti v cerkvi: „No, prijatelj, veseli me, da si tudi ti tukaj; gotovo si se sedaj poboljšal. Ali si ta teden ukradel kako kokoš?“ „Ne, nobene.“ „Ali kako gos?“ „Tudi ne.“ — Pridigar ga pohvali in odide, zviti tat pa se oddahne in reče tovarišu: „Hvala Bogu, da me ni vprašal, če sem ukradel kako — raco!“

Vabilo na naročbo.

Z drugim polletjem prične se nova doba naročnine. „DOMOLJUB“ stane od 1. julija do novega leta 40 kr. Uljudno vabimo nove naročnike, da se čim prej zglasé, stare pa prosimo, da zaostalo poslati izvolé. Na željo ustrezemo posameznim še z vsemi letošnjimi številkami.

➔ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 18. julija.

Tržne cene v Ljubljani

dné 3. julija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	—	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	4	66	Surovo maslo,	—	76
Ječmen,	4	16	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	—	Mleko, liter	—	7
Ajda,	4	66	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	4	66	Telečje	—	52
Koruza,	4	70	Svinjsko	—	56
Krompir,	3	50	Koštrunovo	—	32
Leča,	12	—	Pišane	—	55
Grah,	13	—	Golob	—	18
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	—	23
Maslo, kgr.	—	84	Slama,	—	23
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	—	620
Špeh svež,	—	56	„ mehka, „	—	415

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Blagoville mi poslati dravnajst steklenice Vase esence za zelodec.

Vinice na Doljenkem, dne 12. jan. 1889.

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrsna. Bolniki raznih vrst so vživali esenco z najboljšim vpehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavžila nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrtni postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrsnega vpliva sama najbolje priporoča.

Z odličnim spoštovanjem

(8) Jurij König, župnik

**Zelo
koristne
in jako
praktične**

za vse stanove itd. itd. so sledeče stvari: blagajnice varne proti ognju in vlomu, kasete, gepli, mlatilnice in rezilnice krme, vinske in sadne stiskalnice, grozdni obirači, trijeri in čistilnice, ročni mlini in mlini za debelo moko, sesalke, plugi, kopirne stiskalnice, stroji za rezanje mesa in za vrtanje, stroj za ropkanje turšice in stroji za rezanje repe, dalje šivalni stroji, otročji vozovi, perilni in ovijalni stroji (patent Strakoseh & Boner) itd. itd.

Te in druge predmete najboljšega izdelka ima vedno po jako nizkih tovarniških cenah v največji izberi v zalogi

Fran Detter v Ljubljani

nasproti železnemu mostu, Stari trg št. 1.

(8-3)

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno o. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

**tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem**

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41-15)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

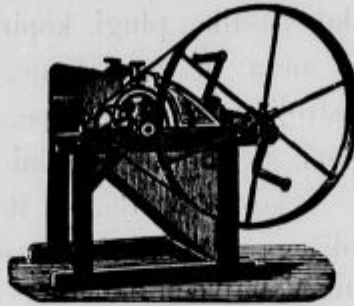
Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Loterijske srečke.

Trst	28. junija:	60,	42,	62,	40,	85,
Ljaco	28. junija:	45,	33,	13,	2,	36,
Gradee	22. junija:	22,	19,	63,	21,	14,
Dunaj	22. junija:	41,	68,	88,	15,	80,
Brno	26. junija:	30,	70,	51,	90,	77,
Praga	3. julija:	31,	56,	84,	86,	13,

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za oljve, }
vinske in sadne stiskalnice, } najnovejša sestava
mlini za grozdje in sadje } v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala. stroji
za ropkanje turšice, sejalniki, orala
itd. itd. Sušilne priprave za sadje
in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja iz-
vrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj,
Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahte-
vanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10—10)

Spособni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Priznana priporočljive

molitvenike

v raznih vezih primerne za birman-
ska darila priporoča
„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

Specijaliteti: Firnež iz kranjskega
lanenega olja.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semenišno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mi-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastonj in franko.

Oljnatе barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 kigr.
naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Specijaliteti: Ultramarinmodra in
zeleni barvi.

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije, — od-
stranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje.

(14)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

na Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatе barve
v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najtineje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.